

23/03/2023

Δοξολογία για την 25η Μαρτίου στον Πανίερο Ναό της Αναστάσεως

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Δοξολογία για την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 τελέσθηκε κατά μετάθεση στο Καθολικό του Πανίερου Ναού της Αναστάσεως το πρωί της Πέμπτης 10/23 Μαρτίου 2023.

Της Δοξολογίας προεξήρχε ο **Μακαριώτατος Πατριάρχης Ιεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος Γ΄** συνιερουργούντων Αρχιερέων και Ιερομονάχων της Αγιοταφίτικης Αδελφότητας, παρουσία του **Γενικού Προξένου της Ελλάδος στα Ιεροσόλυμα κ. Ευαγγέλου Βλιώρα** και μελών του Ελληνικού Γενικού Προξενείου, ψάλλοντος του **Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Αριστοβούλου** και του κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου και προσευχομένων των μελών της Ελληνικής Παροικίας

καθώς και προσκυνητών.

Μετά τη Δοξολογία ακολούθησε άνοδος στην αίθουσα του Πατριαρχείου, όπου ο Μακαριώτατος απηύθυνε προσφώνηση στην οποία έκανε λόγο, μεταξύ άλλων, για τη συμβολή της **Εκκλησίας** διά του κλήρου αυτής, ανωτέρου και κατωτέρου, στον «υπέρ πάντων αγώνα» κατά των Οθωμανών.

Αναλυτικά η προσφώνηση του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου Γ΄:

«Τί ἔχω νά κάμω μέ τόν Ναπολέοντα; Ἄν θέλετε ὅμως στρατιώτας διά νά ἐλευθερώσωμεν τήν πατρίδα μας, σέ ὑπόσχομαι καί 5 καί 10 χιλιάδας στρατιωτῶν· μία φορά ἐβαπτισθήκαμεν μέ τό λάδι, βαπτιζόμεθα καί μίαν μέ το αἷμα καί ἄλλη μίαν διά τήν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος μας». Ἀπό τά ἀπομνημονεύματα τοῦ Γέρου τοῦ Μοριᾶ, Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐάγγελε Βλιώρα,

Σεβαστοί Ἅγιοι Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Μετ' ἀπείρου εὐγνωμοσύνης πρὸς τόν Ἅγιον Τριαδικόν Θεόν τό εὐσεβές γένος τῶν Ρωμαίων Ὁρθοδόξων καί τό Ἑλληνικόν ἔθνος ἡμῶν τιμᾷ τήν ἐπέτειον τῆς 25^{ης} Μαρτίου 1821, τήν ἡμέραν δηλονότι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ἐθνεγερσίας αὐτοῦ ἐκ τῆς δουλείας τοῦ Ὁθωμανικοῦ ζυγοῦ.

Τό παγκόσμιον ἱστορικόν γεγονός τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 εἶναι ἐκεῖνο, τό ὁποῖον κατέδειξεν ἐμπράκτως τό μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως ἀφ' ἑνός καί τοῦ φρονήματος τοῦ πνεύματος διά τό θεοδώρητον ἀγαθόν τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀνεξαρτήτου πατρίδος ἀφ' ἑτέρου. «Ὁ Θεός ... ἐποίησέν τε ἐξ ἑνός αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιρούς καί τάς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν», (Πρξ. 17,26) κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ἡ ἐλληνιστική θεώρησις τοῦ ἀνθρώπου ὅτι «γένος ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ» (Πρξ. 17,29) καί ἰδιαίτέρως ἡ ἀγιογραφική τοιαύτη, ὅτι εἰκὼν ἐσμεν τοῦ Θεοῦ (πρβλ. Α΄ Κορ. 11,7) ἀπετέλει τήν ἀνεξάντλητον πηγὴν τήν τροφοδοτοῦσαν, τόσον τήν θυσιαστικὴν διάθεσιν διά τό βάπτισμα τοῦ αἵματος, ὅσον καί τήν βεβαίαν ἐλπίδα διά τό βάπτισμα τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος.

Ἡ ζωηρά ἐπιθυμία τῆς ἐγκολπώσεως τοῦ πολυτιμοτάτου θησαυροῦ τῆς

ἐλευθερίας, ἐδικαίωσε πλήρως τόν ἱερόν ἀγῶνα τῶν ὑποδούλων Ρωμηῶν κατά τῆς ἀποτινάξεως τῆς μακροχρονίου Ὄθωμανικῆς τυραννίας. «*Ἄργιε νᾶλθη ἐκείνη ἡ μέρα / καί ἦταν ὅλα σιωπηλά / Γιατί τᾶσκιαζε ἡ φοβέρα / καί τά πλάκωνε ἡ σκλαβιά*» κατά τόν ποιητήν Διονύσιον Σολωμόν.

Πανθομολογουμένως ἡ Ἑλληνική Ἐπανάστασις τοῦ 1821 προκαλεῖ τόν θαυμασμόν ἀλλά καί τήν ἀπορίαν, διότι εἰς τήν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος δέν ὑπάρχει τοιοῦτον ἐφάμιλλον γεγονός. Λέγομεν δέ τοῦτο ἐπικαλούμενοι τήν προκήρυξιν τοῦ μεγάλου ἐθνομάρτυρος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ἀπό τό Ἰάσιον τήν 24^η Φεβρουαρίου 1821, κατά τήν ὁποῖαν δηλώνει τά ἐξῆς: «*Εἶναι καιρός νά ἀποτινάξωμεν τόν ἀφόρητον τοῦτον Ζυγόν, νά ἐλευθερώσωμεν τήν Πατρίδα, νά κρημνίσωμεν ἀπό τά νέφη ... νά ὑψώσωμεν τό σημεῖον, δι' οὗ πάντοτε νικῶμεν, λέγω τόν Σταυρόν, καί οὕτω νά ἐκδικήσωμεν τήν Πατρίδα καί τήν ὀρθόδοξον ἡμῶν Πίστιν ἀπό τήν ἀσεβῆ τῶν ἀσεβῶν καταφρόνισιν*».

Οὐδεὶς δύνηται νά ἀμφιβάλλῃ ὅτι τά κίνητρα τῶν πρωτεργατῶν καί τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 ἦσαν αὐθεντικά, τούτέστιν ἀγνά καί αὐθόρμητα. Τοῦτο ἐξ ἄλλου ἐπιβεβαιοῖ, τόσον τό σύνθημα τοῦ Γέρου τοῦ Μοριᾶ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη «*νῦν ὁ ἀγὼν διὰ τήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τήν ἀγίαν καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερίαν*»· ὅσον καί τό γεγονός ὅτι ὁ «*ὄρκος ἐγένετο ἐπάνω εἰς τόν Σταυρόν τοῦ Χριστοῦ*» κατά τήν θέλησιν τοῦ Ρήγα Φεραίου.

Ἡ ἐκ τῆς τέφρας τῆς δουλείας ἀναγέννησις τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων ἦτο ἀποτέλεσμα τῶν ἀρχῶν καί τῶν ἀνεξιτήλων πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς συναντήσεως τῆς κλασικῆς πολιτισμικῆς κληρονομίας καί τῆς ἀγιοπατερικῆς ἐλληνορθόδοξου Χριστιανικῆς παραδόσεως, κατά τήν ὁποῖαν -συνάντησιν- ὁ τῆς ἐπινοίας ἑλλην λόγος παρεχώρησεν τήν θέσιν του εἰς τόν θεῖον Λόγον, τόν γενόμενον σάρκα καί σκηνώσαντα ἐν ἡμῖν (πρβλ. Ἰω. 1,14).

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ σημερινή ἐπετειακὴ ἐορτὴ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας τοῦ 1821, δέν ἀφορᾷ μόνον εἰς τήν ἱστορικὴν μνήμην αὐτῆς ἀλλά καί εἰς τό ἠθικόν μέγεθος αὐτῆς, τούτέστιν εἰς τήν διαφύλαξιν τῆς παρακαταθήκης τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου τοῦ Χριστοῦ καί δὴ ἐν τῇ συγχρόνῳ ἡμῶν ἐποχῇ τῆς οὕτω καλουμένης «*Νέας τάξεως πραγμάτων*», κατά τήν ὁποῖαν, ὡς προεῖπεν ὁ μέγας Παῦλος, «*ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τόν νοῦν καί ἀδόκιμοι περὶ τήν πίστιν ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ*», (πρβλ. Β΄ Τιμ. 3,8).

Ἀξιοσημείωτος τυγχάνει ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ κλήρου αὐτῆς ἀνωτέρου καί κατωτέρου εἰς τόν «*ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα*» κατά τῆς ἀφορήτου πλέον δουλείας τῶν ἄλλοθρήσκων Ὄθωμανῶν. Ἡγετικά προσσωπικότητες, ὅπως ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε΄ καί ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Στ΄, ὁ ἀπό

Ἀνδριανουπόλεως, ἀλλὰ καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κύπρου Κυπριανός ποτίζουν τό δένδρον τῆς ἐλευθερίας μέ τό αἷμα των. Ἐκτός τοῦ ἐπισκόπου Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τοῦ εὐλογήσαντος καί ὑψώσαντος τό ἱερόν λάβαρον τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ ἐπίσκοπος Σαλῶνων Ἡσαΐας θυσιάζεται εἰς τήν Ἀλαμάναν. Ἀπλοί κληρικοί, ὡς ὁ φλογερός Ἀθανάσιος Διάκος καί ὁ ἱεραπόστολος τοῦ γένους ἀναδειχθεῖς, ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ἀλλὰ καί Ἀγιοταφῖται κληρικοί κοσμοῦν τό μαρτυρολόγιον τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ '21.

Ἡ Γεραρά ἡμῶν τῶν Ἀγιοταφίτων Ἀδελφότης, στοιχοῦσα τοῖς λόγοις τοῦ σοφοῦ Παύλου: «τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἧς Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καί μή πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε» (Γαλ. 5,1) καί ὀφειλετικῶς συμμετέχουσα εἰς τόν ἑορτασμόν τῆς ἱερᾶς μνήμης τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ εὐσεβοῦς τῶν Ρωμαίων γένους τε καί ἔθνους ἡμῶν, κατήλθεν εἰς τόν Πανίερρον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἀνεπέμψαμεν εὐχαριστήριον αἶνον καί δοξολογίαν τῷ δι' ἡμᾶς σταυρωθέντι καί ἐκ νεκρῶν ἀναστάντι Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἔτι ἱκετηρίους ἐντεύξεις καί δεήσεις προσηνέγκαμεν ὑπέρ αἰωνίου ἀναπαύσεως ἐν χώρᾳ ζώντων τῶν μακαρίων ψυχῶν τῶν ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων καί ἐνδόξως πεσόντων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι τοῦ εὐσεβοῦς γένους τε καί ἔθνους τῶν Ρωμαίων Ὁρθοδόξων καί μαρτυρικῶς ἀναιρεθέντων.

Ἐπὶ δε τούτοις ἐπιτρέψατε Ἡμῖν, ὅπως ὑψώσωμεν τό ποτήριον ἡμῶν καί ἀξιοχρέως ἀναφωνήσωμεν:

Ζήτω ἡ 25^η Μαρτίου τοῦ 1821!

Ζήτω τό εὐσεβές καί βασιλικόν γένος τῶν Ρωμαίων Ὁρθοδόξων!

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Ζήτω ἡ Ἀγιοταφίτικὴ ἡμῶν Ἀδελφότης!

Στη συνέχεια ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας τον λόγο πήρε ὁ Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στα Ἱεροσόλυμα Εὐάγγελος Βλιώρας. Ἀναλυτικὰ ἡ ομιλία:

“Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Κυρίες καὶ κύριοι,

Σε κάθε ἱστορικὴ περίοδο ὑπάρχει ἓνα κομβικὸ γεγονός που τὴν σημαδεύει, καὶ γίνεται σημεῖο ἀναφοράς γιὰ ὅλους ἐμὰς τοὺς μεταγενέστερους. Ἡ 25^η Μαρτίου

του 1821 αποτελεί αυτό το ορόσημο, για την Ιστορία του Ελληνισμού, των Βαλκανίων και της Ευρώπης, όταν οι Έλληνες, έπαιρναν την ηρωική απόφαση να ξεσηκωθούν, μη λογαριάζοντας τις αντιξοότητες, εναντίον της Οθωμανικής τυραννίας και να διεκδικήσουν την Ελευθερία, καταβάλλοντας, αγόγγυστα, το τίμημα του αίματος.

Αποτελεί συνεπώς για τον Γενικό Πρόξενο της Μητρός Πατρίδος, ξεχωριστή τιμή να απευθύνεται προς τη Γεραρά Αγιοταφίτικη Αδελφότητα και τον Ελληνισμό της Αγίας Γης, επ' ευκαιρία του εορτασμού της Εθνεγερσίας του 1821, ενός αγώνα, υπέρ βωμών και εστιών, σύμβολο για το Ελληνικό Έθνος που σηματοδότησε την αναγέννηση της Δημοκρατίας στην κοιτίδα της και την ίδρυση του σύγχρονου ελληνικού κράτους.

Η 25η Μαρτίου 1821, κορυφαία στιγμή του μακραίωνου εθνικού μας βίου, υπήρξε η αρχή ενός επικού ξεσηκωμού ενάντια στον οθωμανικό ζυγό, που στηρίχτηκε στο σθένος, την αποφασιστικότητα και τον πατριωτισμό των Ελλήνων. Αντλώντας δύναμη από την κληρονομιά και τη μακρά Παράδοση του Έθνους, η Επανάσταση του 1821 ξεπέρασε τα στενά όρια του χώρου και του χρόνου και αναδείχθηκε σε παγκόσμιο και διαχρονικό σύμβολο της αρετής και του αγώνα για την Πατρίδα και την Ελευθερία.

Σε εκείνους λοιπόν τους καιρούς, όπως σε κάθε δύσκολο καιρό, πολλοί ήταν εκείνοι που ξεπέρασαν εαυτούς και επέδειξαν ηρωισμό, υπεράνω αυτού που ονομάζουμε το καλώς νοούμενο καθήκον. Άνθρωποι απλοί, καθημερινοί, που βρέθηκαν ξαφνικά, στο προσκήνιο της Ιστορίας, χωρίς να ζητήσουν να γίνουν ήρωες κι όμως ανταποκρίθηκαν μέχρι ενός, στο κάλεσμα, χωρίς να κιοτέψουν, χωρίς να λακίσουν, σημαδεύοντας ανεξίτηλα τον ρου, την Ιστορία και τη ζωή του Ελληνισμού.

Με μέσα πενιχρά ή και ανύπαρκτα, με το θάρρος να αναπληροί την έλλειψη οπλισμού, έσπρωξαν για τα καλά το ρου της ιστορικής μας πορείας προς τη δικαιοσύνη και την ελευθερία. Σε αυτόν τον αγώνα όλοι υπηρέτησαν την ιδέα της ελευθερίας, με μοναδική φιλοπατρία, αυτοθυσία και αυταπάρηση.

Γράφει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στα Απομνημονεύματά του: «όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα, ούτε πως δεν έχουμε άρματα, ούτε ότι οι Τούρκοι βαστούσαν τα κάστρα και τις πόλεις... αλλά ως μία βροχή έπεσε σε όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας». «Στο θάύμα και όχι στη λογική, χρωστάει την ανάστασή του το γένος», συμπληρώνει ο στρατηγός Μακρυγιάννης.

Αμέτρητα είναι τα παραδείγματα ηρωισμού και θυσίας στη διάρκεια της Εθνεγερσίας μας. Ας σταθούμε όμως για μια στιγμή στο παράδειγμα της γυναίκας,

που έμεινε γνωστή στην Ιστορία μας ως “Ψωροκώσταινα”, της Πανωραίας Χατζηκώστα από τις Κυδωνιές της Μικράς Ασίας. Όταν η πόλη της καταστράφηκε από τους Οθωμανούς και ο σύζυγος της σκοτώθηκε, κατέφυγε στο Ναύπλιο.

Την περίοδο εκείνη, η Επανάσταση δοκιμαζόταν από την λαίλαπα του Ιμπραήμ, ο οποίος εκτός από τις άλλες καταστροφές άφηνε στο πέρασμά του και εκατοντάδες ορφανά που συγκεντρώνονταν στο Ναύπλιο. Παρά τα προβλήματά της, η Πανωραία ζήτησε και πήρε υπό την προστασία της παιδιά ορφανά. Για να τα θρέψει, περνούσε από σπίτι σε σπίτι και ζητιάνευε. Είχε παραμελήσει σε τέτοιο βαθμό τον εαυτό της, που τα παιδιά την πείραζαν και την φώναζαν “Ψωροκώσταινα”.

Το 1826 διεξήχθη έρανος για το Μαρτυρικό Μεσολόγγι στο Ναύπλιο. Η Πανωραία ήταν η πρώτη που κατέθεσε ό,τι της είχε μείνει, την ασημένια βέρα της κι ένα γρόσι, για τον Αγώνα. Μετά την ίδρυση Ορφανοτροφείου στην Αίγινα από τον Ιωάννη Καποδιστρία, προσφέρθηκε, να πλένει τα ρούχα των ορφανών χωρίς καμιά αμοιβή. Στην κηδεία της Πανωραίας Χατζηκώστα, ήταν τα παιδιά του ορφανοτροφείου που τη συνόδευσαν, ως τιμητικό άγημα, στην τελευταία της κατοικία.

Η Επανάσταση του 1821 και η ευτυχής έκβασή της αποτελεί το μεγάλο ιστορικό κατόρθωμα της πατρίδας μας που, κατά τον Οδυσσέα Ελύτη, «είναι μικρή στο χώρο αλλά απέραντη στο χρόνο». «Ένα πέτρινο ακρωτήριο στη Μεσόγειο», κατά τον Γιώργο Σεφέρη, που την άνοιξη του 1821 αψήφησε τα δεδομένα που δεν ευνοούσαν τον αγώνα και ρίχτηκε ολόθυμα στη φωτιά.

Οι εθνικές επέτειοι είναι χρήσιμες για όλους μας και ιδιαίτερα για τους νέους, όταν αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη να ανανεώνουμε με παρρησία και αποφασιστικότητα την προσήλωσή μας στα ιδανικά, για τα οποία αγωνίστηκαν οι γεννήτορες της ελευθερίας μας και η συνειδητοποίηση ότι η δικαιοσύνη, η πρόοδος και η ευημερία μας μόνο με τις δικές μας προσπάθειες μπορούν να αποκτηθούν.

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι,

Σεβαστοί πατέρες,

Κυρίες και κύριοι,

Η επανάσταση της 25η Μαρτίου 1821 αποτελεί κορυφαίο σταθμό της σύγχρονης ιστορίας του Γένους και τον ακρογωνιαίο λίθο της εθνικής μας υπόστασης. Ο ηρωισμός, η αυταπάρνηση και η αποφασιστικότητα των Αγωνιστών της

Επανάστασης, καθορίζουν το πλαίσιο του αγώνα μας για τη διατήρηση των ηθικών και πνευματικών αξιών, που συγκροτούν μια ελεύθερη, δίκαιη και δημοκρατική Πατρίδα.

Το Ελληνορθόδοξο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, ως συστατικό κομμάτι της Ορθοδόξου πίστεώς μας και της Ελληνικής παρακαταθήκης μας υπήρξε και εξακολουθεί να παραμένει, θεματοφύλακας των ηθικών και πνευματικών αξιών της ελληνικής και ορθόδοξης μαρτυρίας στην Αγία Γη και αποτελεί πολύτιμη πηγή έμπνευσης και τρανό παράδειγμα καρτερίας και προσήλωσης στη διαφύλαξη, εδώ και δυο χιλιετίες, του Παναγίου Τάφου και των Ιερών Προσκυνημάτων της Πίστεώς μας.

Το υψηλό φρόνημα και οι αγώνες του, υπό αντίξοες συνθήκες, μέχρι σήμερα, αποτελούν για όλους μας ανεκτίμητο εθνικό κεφάλαιο και πηγή έμπνευσης και εμψύχωσης.

Για όλους μας, η ξεχωριστή επέτειος αυτή, αποτελεί μια εξαιρετική αφορμή, να αναλογιστούμε τις ευθύνες μας και να ανανεώσουμε την προσήλωσή μας στα ιδανικά, για τα οποία αγωνίστηκαν οι πρόμαχοι της ελευθερίας μας, «...από το χρέος μη κινούντες», ιδανικά για τα οποία πρέπει πάντα να αγωνιζόμαστε και ποτέ να μην τα θεωρούμε ως δεδομένα, μη λησμονώντας ότι το τίμημα της ελευθερίας είναι πάντοτε πολύ υψηλό και ότι η Πατρίδας μας μπορεί να είναι περήφανη, γιατί πάντα βρίσκονται αυτοί που το καταβάλλουν.

Με τις σκέψεις αυτές, καλώ όλους να αναφωνήσουμε:

Ζήτω η 25η Μαρτίου 1821!

Ζήτω η Ελλάδα!''.

